

Úttörőmozgalom — napközi otthon

A napközi otthon és az úttörőmozgalom kapcsolata, annak lehetőségei már régóta foglalkoztatnak.

Az OM Általános Iskolai Főosztálya „Útmutató az általános iskolai napközi otthonok nevelőmunkájához” című kiadványából idézem: „A napközi otthon nevelőmunkájával épít a család, az óvoda nevelési eredményeire, az *úttörőmozgalomra*. Nevelési célkitűzéseit és nevelőmunkájának tartalmát meghatározzák az iskolai nevelés-oktatás céljai és tartalma, az *úttörőmozgalom célkitűzései és programjai*, a gyerekek életkori sajátosságai stb. A munkatervet épüljenek az iskola és az *úttörőcsapat munkatervére*, az osztályfőnökök terveire.”

Kereszty Zsuzsa nemrég megjelent „Bevezetés az egésznapos nevelésbe” című könyvében javasolja, hogy amennyiben a kisdobos és úttörő őrök szimpátiaválasztáson alapulnak, s a napközis csoport nem túl heterogén összetételű (tehát nem 3., 4., 5. osztályból szerveződik), érdemes ezeket az őröket délután a napköziben is működtetni. Jó lehetőség nyílik a napközi otthonban a próbák előkészítésére, teljesítésére is.

Az együttműködés szükségessége nyilvánvaló, a megvalósítás pedig az iskolákon, rajtunk pedagógusokon múlik. Hogyan? Ehhez szeretnék alsó tagozatos kollégáimnak ötletet adni.

Mielőtt éves tervező munkámat megkezdeném, részt veszek a rajvezetők gyűlésén, mint a napközis munkaközösség képviselője. Itt megtudom, hogy csapatszinten milyen fő feladatai, eseményei lesznek a mozgalmi évnek, s megbeszéljük, mi napközisek melyikből, milyen módon tudunk részt vállalni. Ezután az osztályfőnök-rajvezetővel a rajszintű tervet állítjuk össze. Arra törekszünk, hogy ez minél sokszínűbb, érdekesebb legyen. Megbeszéljük, mely programok valósulnak meg úttörő, és melyek napközis keretben. Tervünk kibővül még a gyerekek ötleteivel. Minden évben kívánságládába szoktam gyűjteni ötleteiket, kéréseiket. Természetesen ezt megelőzően meg szoktam nekik magyarázni, hogy olyan dolgokat írjanak vagy rajzoljanak, amelyek megvalósíthatók, s amelyeknek aktív résztvevői lesznek. S ha a jól átgondolt terv kész, már „csak” a megvalósítás van hátra.

Második osztályosoknak készült éves munkatervemből azokat a tevékenységeket ismertetem, amelyek valamilyen módon a kisdobosmunkához kapcsolódnak.

Otthongyűlések

Tisztségviselők megválasztása.

Megemlékezés Szeged felszabadulásáról.

A közös vagyon megbecsülése, óvása.

A takarékoságról.

A tisztaság fél egészség!

Olvasni jó!

Madarak, állatok védelme.

A szülők, nevelők iránti tisztelet érzése, annak megfelelő kifejezése.

Úgy játssz, hogy társad is jól érezze magát!

Szabadidő eltöltése a családban.

„Három tavasz” (márc. 15., 21., ápr. 4.).

Május 1. régen és ma.

„Oh természet”. A természetjárás szépségei, örömei, veszélyei.

Édesanya csak egy van!

Kulturális tevékenységek

Meseolvasás, dramatizálás bábokkal.

Milyen folyóiratokat kísérjünk figyelemmel?

Közös mozilátogatások.

Szeged múltja és jelene.

Detre Annamária és a Szélrózsa együttes műsorának megtekintése a Juhász Gy. Művelődési Központban.

A NOSZF évfordulója.

Télapóversek, -dalok tanulása, műsorösszeállítás óvodásoknak.

Könyvvajánlat, könyvheti vásárlás.

Karácsonyi műsor adása a mozgássérültek klubjában.

100 éves a szegedi telefon – a Kupola Galéria kiállításának megtekintése.

Mesemondó-vetélkedő – készülés a kulturális seregszemlére.

Műsoradás az első osztályos napköziseknek.

Látogatás a Móra Ferenc Múzeumban.

Farsangi népszokások.

Csoportkarnevál – farsangi mulatság.

Kedvenc folyóiratom – beszámolóok illusztráció készítése.

Nemzetközi gyermekkönyvnap.

Húsvéti népszokások.

Anyák napi műsor adása a Juhász Gy. Műv. Központban.

A túrázás tudnivalói.

Színházlátogatás: Ágacska c. mesejáték megtekintése.

Szereplés a kisdobos- és úttörőavatáson.

Technikai tevékenységek

Termünk rendje, rendezés, szépítés.

Ceruzatartó készítése.

Takarékossági világnap – persely készítése.

Terméscsből játék, dísz tárgy, használati tárgy készítése.

Ajándékkészítés óvodásoknak.

Karácsonyi meglepetés szeretteinknek.

Bábok készítése a mesemondó-verseny meseihez.

Farsangi sapka, álarc, szemüveg, dekoráció készítése a mulatsághoz.

Játékaink felújítása, ragasztása, rendezése.

Nemzetközi nőnap – üdvözlőkártya készítése nyugdíjas pedagógusoknak.

Zászló, kokárda készítése, a tantermi ablakok díszítése.

„Három tavasz” ünnepi faliújság.

Májusfa készítése.

Sókerámia anyák napjára.

Gyermeknap – papírforgó, lepkeröptető készítése.

Éves munkánkából kiállítás az iskolai faliújságon.

Aszfaltrajzverseny.

Séták, kirándulások

Egy újságárus-pavilon megtekintése, beszélgetés az eladóval.

Látogatás a Somogyi Könyvtár gyermekkönyvtárába, beiratkozás.

Virágot viszünk a szovjet hősök emlékművéhez.

Séta a Lenin-szoborhoz.

Építkezés folyamatának megfigyelése.

Télapóműsor adása az egyetemi óvodában.

Képzőművészeti kiállítás – Karancsi Z. és Szabari Z. kiállításának megtekintése a Tamási Áron Klubban.

Szánkőzés, hócsata.

Természetfotók – dr. Molnár Gy. kiállításának megtekintése.

Részvétel a Juhász Gy. Műv. Központ gyermekrendezvényén.

Séta a fellobogózott városban, Kossuth L. szobrának megtekintése.
A tanácsköztársasági emlékmű megtekintése, virág elhelyezése.
Túra a Boszorkány-szigetre.
A Fűvészkert megtekintése.

Játékok

Az év során tanult játékokat nem sorolom fel. Vannak köztük népi játékok, mondókák, kiolvasók, klasszikus úttörőjátékok (pl. Vonatozás, Hegyek, völgyek között, Megy a Zsuzsi-vonat), 10-és váltóversenyek, különböző szerekekkel való játékok.

A tevékenységeket olvasva, kiderül, hogy egy-egy témához több foglalkozás is kapcsolódik, így minden hét sajátos arculatot kap. Pl. a farsang témakörben feldolgozzuk a farsangi népszokásokat, kellékeket készítünk a csoportmulatsághoz, aztán megrendezzük azt. A gyerekek hamar megszokják, s igénylik is ezeket a programokat.

Meggyőződésem, hogy a rajvezető és napközis nevelő együttműködése nemcsak hasznos, de elegendhetlen is a nevelők és gyerekek szempontjából egyaránt. S összehangoltan jobbat, többet tudunk nyújtani. Hiszen ez a mi közös célunk!

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA
Debrecen

A kisiskolások egészséges életmódjának alakításáról

A társadalmi változások, a családok életrendjének átalakulása, az ötnapos munkahét, jelentősen befolyásolta a tanulók életritmusát, napirendjét. Csökken a fizikai erőfelfejtés, csökken a mozgástér, szűkül a testedzés. Ennek következménye a fizikai állóképesség csökkenése, az egészségi állapot romlása.

Vizsgálataink bizonyítják, hogy nő a 6–10 éves gyermekek körében a testnevelés alóli felmentések aránya, egyre több a hátgerincferdülés, a mellkasdeformitás, a magas vérnyomás. A tanulók életmódját elemezve, megállapíthatjuk, hogy az ötnapos munkahét és az új tanterv bevezetése túlterhelést eredményezett. A tanulók 8–10 órát töltenek az iskolában, ami elsősorban szellemi munkával és üléssel jár. Kialakult a mozgásszegény életmód, különösen a téli hónapokban jelentkezik a zárttság. A tanulók mintegy 80%-a sportol rendszeresen iskolán kívüli sportegyesületekben. A feltételek hiánya, a család szemlélete korlátozó erőként hat az arány növelésében. Játékra, szórakozásra napi 1–2 órát fordítanak a tanulók, elsősorban hét végén, míg a tanulók 80%-a 4–8 órát tv-nézéssel tölt. Családi programokra 4–6 órát fordítanak, melyből a sportra, kiradulásra mindössze 2–4 óra jut.

Annak ellenére, hogy az utóbbi időben javultak az iskolai sportolás feltételei, a *tömegsport*-foglalkozás nem elégíti ki az igényeket. Kicsik az iskolaudvarok, sportpályák kialakítására nincs lehetőség, egyre több akadálya van a sportegyesületi sportpályák használatának. Hétféteken sem nőtt az aktivitás, hét közben pedig kevesebb idő jut a sportolásra. Az említett gondok ellenére iskoláink, úttörőcsapataink törekszenek megszerezni a tömegsport-rendezvényeket, bár ezek egy része hagyományos és rendszeresen visszatérő. A legnagyobb népszerűségnek örvendenek a „Játssz velünk!” őrsi és rajkeret-